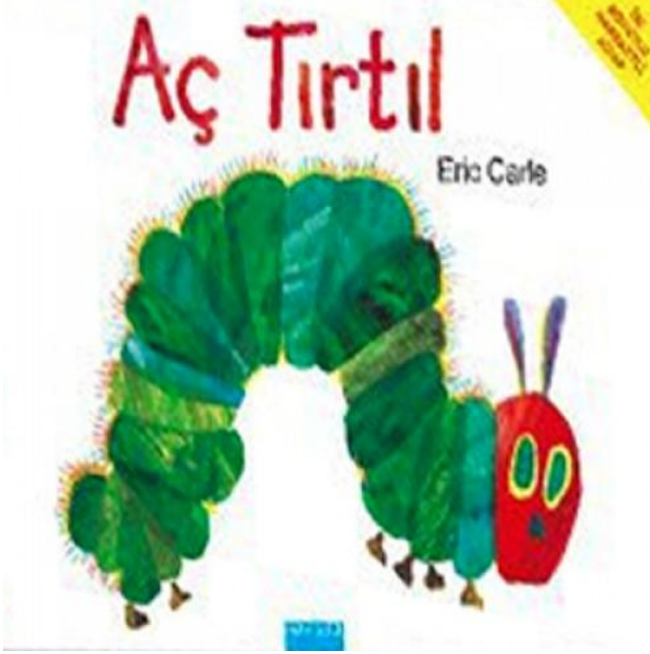

AÇ TIRTIL¹

Eric Carle'nin "Aç Tırtıl" adlı yapıtı, okulöncesi dönem çocuklarına seslenmektedir. Çocuğun görsel okuma ve dinleme becerilerini etkin bir biçimde kullanabileceği yazınsal bir yapıttır.

Olaylar yazınsal bir kurgu içinde, çocuğun yaşamı-çevresini tanıyıp anlamlandırabileceği, öğrenme-tanımaya isteğini karşılayabileceği ve bunu yaparken de eğlenebileceği bir anlayışla sunulmuştur.

Çocuk, ilk kez kitabı eline alıp kitaptaki görselleri izlemeye başladığında renk ve çizgilerin gücüyle kitabın öyküsüne ilişkin düşüncelerini devindirebilecektir. Kitapta, kozasından yeni çıkmış minik bir tırtılın başından geçenler ve daha sonra kelebeğe dönüşümü ele alınmıştır. Olaylar, yaprağın üzerinde bir yumurtanın görülmesiyle başlamış, kozada bir deliğin açılarak kelebeğin ortaya çıkmasıyla son bulmuştur. Bir tırtılın kelebeğe dönüşme süreci, bir çabanın, yaşamda kalmanın anlatımıdır.

Dilsel metinde günümüz Türkçesinin yalın ve anlaşılır biçimi kullanılmıştır. Tümceler kısa ve öz biçimiyle çocukların kolaylıkla anlamasına olanak sağlayacak niteliktedir. Kitapta pasta çeşitlerinin, günlerin, meyvelerin adları-sayıları çocuğa görseller aracılığıyla sezinletilmektedir.

Kitabın sayfa tasarımı, seslendiği yaş düzeyi özelliklerine uygun olarak resim ve yazı ile dengelenmiş, çocuğun dikkatini dağıtacak ya da sıkılmasına neden olabilecek tümcelere yer verilmemiştir.

Çocuk, sayfalarındaki çeşit çeşit meyvelerle, yiyeceklerle ve doğadan nesnelere karşılaşma olanağı bulmaktadır. Minik okur, sayfalarda tırtılla gezinirken hem nesnelere

¹ Carle, Eric (2010) *Aç Tırtıl*. İstanbul: Mavibulut.

tanışabilir hem de tırtılın büyümesine tanıklık edebilir. Meyvelerin ve diğer yiyeceklerin delik olması, minik okurumuzun parmaklarını oraya yerleştirmesine de olanak sağlayabilecek özelliktedir. Bu da çocuğu eğlendirirken onun yeni bilgiler öğrenmesini sağlayabilir. Tırtılın kocaman olduktan sonra kendine koza yapıp iki hafta orada kalması da çocuğun merakını canlı tutup ona düşünme sorumluluğu verebilecek kurgusal bir özelliktir.

Kitapta çocuğun kendi çevresinde görebileceği nesnelere, onun gerçekliğine uygun biçimde resmedilmiştir. Örneğin, meyvelerin tanıtıldığı bölümde beş sayfa, parça parça ayrılmış, her sayfa bir öncekinin devamı olarak resmedilmiş ve bir yandan da yeni meyveler tanıtılmıştır. Bütün olarak bakıldığında ise tüm meyvelerin görülmesi sağlanmıştır. Bu tasarım 3-4 yaş çocuğunun parça-bütün ilişkisini algılamasına katkı sağlayabilir; çocuğun görsel ve dilsel okuma yapmasını isteklendirebilir.

Yapıtta, çocuğun anlam evrenine uygun, yaratıcı çizgilerle oluşturulmuş resimler görsel okuma yapma olanağı yaratarak çocukta kitap sevgisinin oluşmasına katkı sağlayabilir.

Aysun DEMİRCİ

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimin Kültürel

Temelleri Bölümü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi